EL BARÇA, MÉS QUE UN CLUB?

Vicenç Navarro

Catedràtic de Ciències Polítiques i Polítiques Públiques. Universitat Pompeu Fabra

6 de juny de 2016

En el món del futbol està passant una cosa que mereix ser coneguda al nostre país. La gran estima i el suport que el Barça ha tingut internacionalment per la seva identificació amb els moviments en defensa dels drets humans -una reputació ja iniciada durant la dictadura- està desapareixent molt ràpidament. La principal causa d'aquest canvi és el suport del Barça a la promoció d'una de les dictadures més horribles del món: Qatar. S'ha escrit extensament sobre Qatar i la seva falta de respecte pels drets humans en els mitjans d'informació, i molt en particular en aquest rotatiu. I també s'ha criticat en diverses ocasions en aquestes mateixes pàgines aquesta promoció. Però pot ser que no s'hagi assenyalat prou el cost que aquest suport ha suposat per a la reputació del Barça i la

simpatia internacional que generava, no només per l'excel·lència futbolística (de la qual continua gaudint) sinó pel compromís amb la llibertat, la democràcia i el benestar de la població al món (que està desapareixent). Un exemple d'això és el documental que fa un parell de setmanes va presentar la televisió pública sueca sobre l'evolució del Barça, que seria desitjable que també fos presentat a la televisió pública catalana. No és un documental sobre futbol, o sobre les lligues o les Champions, o sobre el que sol sortir en els principals mitjans de comunicació. És un documental que analitza l'evolució del context polític del Barça al llarg dels anys, des del període de la dictadura fins avui. És un documental objectiu, basat en una anàlisi extensa, rigorosa, que inclou entrevistes a moltes persones, des del president del Barça fins a molts membres del club, així com a persones que van donar suport al Barça durant la dictadura.

I la conclusió no és afalagadora. Però seria important i saludable, des del punt de vista democràtic, presentar aquesta crítica de l'evolució de Barça, i que la joventut conegués la història real d'aquest club. Tal com assenyala el documental, gran part de la joventut del nostre país no sap ni tan sols d'on surt la famosa expressió "El Barça és més que un club". El Barça va ser un instrument que va permetre a la població que vivia a Catalunya expressar el seu desig de llibertat i democràcia enfront d'una de les dictadures més cruels que van existir a l'Europa Occidental al segle

XX (segons el professor Malefakis, de la Universitat de Colúmbia, a Nova York, per cada assassinat polític que va cometre Mussolini, Franco en va cometre 10.000). Quan qualsevol expressió de crítica a la dictadura era brutalment reprimida, el suport explícit al Barça incloïa un fort component de rebuig a la dictadura. Era, a més, una manera de respectar, defensar i promoure la identitat catalana enfront d'un estat que negava la cultura i l'existència de la nació catalana, dins d'un règim que negava qualsevol expressió de la plurinacionalitat d'Espanya. Això explica, per exemple, com assenyala el documental, que quan el Barça jugava contra el Madrid (el club afavorit per la dictadura) el nombre de policies als carrers de Barcelona augmentés: el règim temia una revolta popular.

Per això el Barça es va convertir en un punt de referència nacional i internacional de les persones demòcrates antifeixistes. La gran extensió d'associacions i grups a favor del Barça al territori espanyol (incloent-hi Madrid) era, en part, resultat d'aquesta realitat: que el Barça era molt més que un club de futbol. Era un símbol de les forces que, en condicions duríssimes i de gran repressió, s'oposaven, a nivell personal o de manera organitzada, a la dictadura. I, sens dubte, i com mostra el documental, el Barça va generar una gran simpatia internacional. Era un club explícitament reconegut com un referent de la lluita mundial a favor de la llibertat i de la democràcia. És una llàstima que aquesta història no s'ensenyi a les escoles

d'aquest país, ja que d'aquí deriva el fet de ser més que un club. És una pàgina d'història que ennobleix aquest país.

Però avui aquesta memòria sembla haver desaparegut. I amb això la simpatia internacional. És més, la direcció del Barça no parla d'aquesta història. Sembla que l'oculta. I el que és pitjor és que el Barça s'ha convertit en el principal promotor d'una de les dictadures més cruels del món, Qatar, que ocupa una part preferent de la seva samarreta. Qatar és un règim semblant al de l'apartheid de Sud-àfrica. És un país de 2.269.672 habitants en què una minoria molt limitada, el 12%, explota la majoria de la població, que ni tan sols té la ciutadania, cosa que els fa vulnerables a una terrible explotació. Els treballadors estrangers, que constitueixen la gran majoria de la població treballadora, estan mancats de les mínimes condicions laborals, a més de tenir prohibits els sindicats. Un treballador no pot canviar de feina sense el permís del seu empresari. I els salaris i les condicions laborals han estat definits per organitzacions internacionals que defensen els drets humans (com Amnistia Internacional) com a gairebé medievals. L'estat dels drets humans és deplorable. És una dictadura religiosa en què la blasfèmia és penada amb anys de presó i l'adulteri amb cent fuetades, o amb la mort si és entre una dona musulmana i un home no musulmà, una mort que també s'aplica als homosexuals. Els drets de la dona són molt limitats, i quasi inexistents entre les estrangeres, que són la majoria.

Doncs bé, aquest és el país que el Barça, suposadament més que un club, promociona. El contrast entre el que era i significava el Barça i el que és avui no pot ser més accentuat. De defensor de la llibertat i la democràcia a promotor d'una de les dictadures més repressives contra els treballadors, les dones i els homosexuals. La periodista sueca fa la pregunta òbvia al Sr. Bartomeu: "Vostè, president del Barça, que encara diu que és més que un club, ¿com pot promoure Qatar?" I la resposta és que el Barça només promou una línia aèria, de manera que s'oculta, com mostra el documental, que Qatar Airways és part d'aquell règim odiós. Seria molt aconsellable per a la nostra salut democràtica que aquest documental es mostrés al poble català.